

[Hanne Budtz.]

fredet i klasse A, men vi lever i teknikkens tidsalder, og den polytekniske læreanstalt skal udvide. Det er der ikke noget at sige til; læreanstalten kræver en fortsat udvidelse, men når det går ud over Rigensgadebygningerne, skyldes det manglende forudseenhed ikke hos læreanstalten, men hos myndighederne, manglende byplan. Det må indrømmes, at en udvidelse af den polytekniske læreanstalt er påkrævet, og at det er meget fristende at benytte de grunde, hvorpå disse smukke gamle bygninger, der netop støder op til bagsiden af læreanstaltens store nye bygninger, ligger.

Nu har den højtærede minister truffet bestemmelse om nedrivningen, til trods for at der er protesteret fra talrige sider, både fra offentlig og fra privat side, bl. a. fra det særlige bygningssyn, fra kunstakademiet og fra Københavns Forskønnelsesforening. Den højtærede minister vil sikkert sige, at en sådan foranstaltning er nødvendig, men jeg henstiller, at det undersøges, om der ikke er andre muligheder. Der er fra forskellig side peget på andre muligheder, f. eks. at de nuværende bygninger kunne anvendes i administrationen og til særlige undervisningsformål, at der er andre, værdiløse gamle huse i nærheden, og endelig foreslås det, at man kunne rykke længere ud med visse afdelinger af undervisningen.

Der gøres jo til stadighed indgreb ikke alene på gamle bygninger, men også i Københavns parker. Vi ser, hvordan Ørstedsparken formindskes ved bygningen af Østifternes Kreditforenings nye hus; vi ser, hvordan botanisk have formindskes — også ved en læreanstalts udvidelse. I Rigensgade er det ikke alene en enkelt bygning, det drejer sig om, men en del af et kvarter. Det drejer sig jo om hele det smukke kvarter med Sølvgades kaserne, kasernen ved Nørre Vold, hele kvarteret om Rosenborg Slot.

Når der rives gamle bygninger ned for at få bygget nye, måske nok så tiltrængte, sker der ofte det, at der bygges nogle hensigtsmæssige bygninger, men at de bygges i en stil, som virker dominerende på den gamle bebyggelse rundt omkring. Derfor henstiller jeg til den højtærede undervisningsminister at søge en anden udvej.

Sagen har i høj grad også vidtrækkende

principiel betydning. Fredningsloven for bygninger blev netop vedtaget for at bevare kulturelt værdifulde ejendomme ved at give staten mulighed for at overtage sådanne private ejendomme, som privatpersoner af forretningsmæssige eller andre grunde ikke kunne bevare i den særlige stand, man ønskede at bevare dem i. Man har jo nuanceret fredningen i klasse B og klasse A, og netop om klasse A står der i loven, at denne angår bygninger, hvis værdi i kunstnerisk eller historisk henseende må siges at være så fremragende, at deres nedrivning, forvanskning eller vanrøgt vil medføre en betydelig mindskning af nationens kulturskatte. De i klasse A fredede bygninger regner vi borgere dog for sikrede netop ved statens særlige beskyttelse. Så sker der her det mildest talt usædvanlige, at den højtærede undervisningsminister — den i denne henseende formodede beskytter — selv prisgiver de i hans varetægt værende og netop tidligere fra klasse B til klasse A overførte værdier.

Den højtærede minister fremhævede under skoledebatten forleden, at han henholdt sig til en udtalelse fra en fremragende teknisk videnskabsmand om, at humanistiske værdier var lige så vigtige, ja, undertiden grundlaget for et folks tekniske udvikling. Og selv om jeg mener, at den højtærede minister forleden dag anvendte sit citat i en forkert sammenhæng og min anvendelse her heller ikke helt dækker, mener jeg det rigtigt at fremhæve det i dag.

Jeg henstiller altså ud fra disse principielle betragtninger, der er foranlediget af Rigensgadesagen, at man overvejer en ændring af fredningsloven, således at man virkelig og effektivt kan sikre vort lands gamle og smukke bygningsværker en egentlig beskyttelse.

Axel Ivan Pedersen: Under finanslovdebatten i efteråret 1952 holdt folketingets formand en interessant tale, hvori han beskæftigede sig med befolknings- og beskæftigelsesmæssige problemer og herunder bl. a. påviste den forskydning, der gennem de senere årtier er sket og stadig sker mellem Jylland og Sjælland og vel nærmere betegnet i særlig grad den del af Sjælland, som man ynder at kendetegne ved udtrykket hovedstadsområdet. Det var som